Consiliul
Uniunii Europene

Bruxelles, 16 iulie 2019
(OR. en)

Dosar interinstituțional:
2019/0140(NLE)

11253/19
ADD 2

UD 210
OCDE 8
PI 109

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Delegațiile
Subiect:	ANEXĂ la Propunerea de Decizie a Consiliului privind poziția care urmează să fie adoptată în numele Uniunii Europene în cadrul Comitetului OCDE privind guvernanța publică și al Consiliului OCDE în legătură cu proiectul de recomandare privind combaterea comerțului ilicit: creșterea nivelului de transparență în zonele de liber schimb

ANEXĂ

Recomandare privind combaterea comerțului ilicit: creșterea nivelului de transparență în zonele de liber schimb

1. Prezentul document expune un proiect de recomandare privind combaterea comerțului ilicit: creșterea nivelului de transparență în zonele de liber schimb (denumit în continuare „proiectul de recomandare”), astfel cum este reprodus în anexă, elaborat în cadrul Grupului operativ privind combaterea comerțului ilicit [1] (denumit în continuare „GO-CCI”), organism auxiliar al Forumului la nivel înalt privind riscurile (denumit în continuare „FNIR”) din cadrul Comitetului OCDE privind guvernanța publică (denumit în continuare „CGP”). Documentul este conceput pentru a asista autoritățile guvernamentale și factorii de decizie politică în scopul reducerii și al descurajării comerțului ilicit desfășurat prin intermediul și în cadrul zonelor de liber schimb (ZLS).

2. OCDE a efectuat cercetări extinse asupra comerțului ilicit, sub forma unor studii tematice și comparații transnaționale de date pentru a înțelege și a cartografia mai bine piețele ilicite. Constatările sale oferă o bază de probe pentru fundamentarea politicilor de gestionare a riscurilor care se aplică în diferite sectoare.

3. Astfel cum a fost prevăzut în programul de lucru și în bugetul pentru perioada 2017-2018 ale CGP [GOV/PGC(2016)9/FINAL], OCDE, în colaborare cu Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO), a desfășurat activități de analiză a rutelor comerciale pentru comerțul ilicit cu bunuri contrafăcute la nivel transfrontalier, precum și a diferitelor tipuri de bunuri ilicite. Analiza a identificat o serie de lacune la nivel de politici, iar zonele de liber schimb reprezintă una dintre acestea, în cazul cărora se poate consolida supravegherea și se pot optimiza practicile de aplicare a legii bazate pe cunoașterea riscurilor. Declarația Consiliului de miniștri din 2017 a salutat activitatea suplimentară a Grupului operativ privind combaterea comerțului ilicit din cadrul OCDE și a recunoscut nevoia unei cooperări și a unor parteneriate internaționale pentru combaterea corupției și a comerțului ilicit la nivel internațional. [2]

---

[1] Grupul operativ privind combaterea comerțului ilicit cartografiază și măsoară impacturile economice ale traficului transfrontalier în sectoare precum cel al mărfurilor contrafăcute, al animalelor sălbatice și al persoanelor.

[2] Declarația Consiliului de miniștri din 2017.

Motivația elaborării proiectului de recomandare

4. În ultimele decenii, ZLS au fost înființate la o rată record pentru a atrage noi activități comerciale și investiții străine. Scopul constă în facilitarea schimburilor comerciale și a creșterii economice prin eliminarea tarifelor, a cotelor și a altor taxe și prin reducerea la minimum a cerințelor birocratice, inclusiv a anumitor proceduri vamale și cerințe în materie de informare. Domeniul de aplicare și natura ZLS variază de la o țară la alta, în funcție de regimul și tipul activităților permise în interiorul acestora, ZLS putând fi descrise cu diferite denumiri, precum zone libere, zone antreprenoriale, zone libere industriale pentru export, zone economice speciale, zone de comerț exterior etc. Ca urmare a proliferării ZLS în contextul dinamic al globalizării, acestea au ajuns să joace un rol central în domeniul afacerilor pentru multe țări și producători importanți.

5. Ritmul acestor evoluții a fost însă mai accelerat decât ritmul adoptării de standarde și reglementări care să guverneze supravegherea efectivă a activităților în ZLS din unele țări. Drept urmare, rețelele infracționale au găsit modalități de a abuza de lacunele în materie de supraveghere în unele ZLS pentru a introduce produse ilicite pe piețele naționale sau a le devia către acestea, pentru a înființa unități de producție pentru bunuri contrafăcute și de contrabandă, pentru a transfera bunuri ilicite și pentru a facilita prestarea de servicii ilicite. În unele țări, ZLS sunt tratate, din toate punctele de vedere, ca existând în afara teritoriului vamal al națiunii, situație care are drept rezultat intrarea sau ieșirea bunurilor în și din aceste zone cu controale vamale minime. Deși condițiile pentru înființarea ZLS sunt reglementate, controalele sau intervențiile vamale sunt adesea insuficiente sau inexistente. Chiar și atunci când legislația asigură în mod specific autorităților vamale jurisdicție pentru a efectua controale în ZLS, aplicarea poate fi deficitară.

6. Multe ZLS produc beneficii economice pentru economiile lor locale, dar există probe solide care arată că prin acestea au loc fluxuri comerciale ilicite, de exemplu cu bunuri contrafăcute, animale sălbatice, arme etc. Analiza OCDE identifică o corelație pozitivă între dimensiunea ZLS, în ceea ce privește ocuparea forței de muncă și companiile înființate în cadrul acesteia, și valoarea comerțului ilicit cu bunuri contrafăcute. S-a constatat că unele ZLS sunt puncte cruciale pentru transbordarea bunurilor ilicite care au fost reambalate sau reetichetate pentru a le ascunde proveniența și a le introduce în lanțul legitim de aprovizionare.

7. La reuniunea din 2017 a Consiliului la nivel ministerial, miniștrii „au recunoscut nevoia unei cooperări și a unor parteneriate internaționale pentru combaterea corupției și a comerțului ilicit la nivel internațional, inclusiv prin consolidarea punerii în aplicare a standardelor existente” și „au salutat activitatea suplimentară a OCDE cu privire la comerțul ilicit, inclusiv prin intermediul Grupului operativ privind combaterea comerțului ilicit”.

8. Pentru a aborda aceste provocări și a răspunde solicitării formulate de miniștri, GO-CCI a elaborat un proiect de recomandare a Consiliului OCDE, care propune măsuri pentru creșterea nivelului de transparență a ZLS în vederea reducerii utilizării lor necorespunzătoare și a diminuării atractivității acestora pentru organizațiile criminale care, în prezent, profită de ele.

9. Proiectul de recomandare are la bază șase ani de analiză și consultare cu experți în cadrul OCDE, în special prin:

10. Reuniuni ale GO-CCI privind provocările în materie de aplicare a legii pe care ZLS le prezintă pe diferite piețe ilicite, precum și două ateliere de lucru comune cu diferite organizații interguvernamentale. Primul atelier a fost organizat cu Organizația Mondială a Vămilor (OMV) la Bruxelles, în noiembrie 2016, iar al doilea, cu EUIPO, la Alicante, Spania, în septembrie 2017;

11. Un raport al OCDE privind „Cadrele de guvernanță pentru combaterea comerțului ilicit” care, printre altele, reflectă direcțiile generale ale acestor discuții [3] , precum și un raport comun al OCDE și EUIPO privind „Comerțul cu mărfuri contrafăcute și zonele de liber schimb”, publicat în martie 2018 [4], care a stabilit corelații statistice între dimensiunea unei ZLS (în ceea ce privește companiile înființate în cadrul acesteia, angajații și contribuția la valoarea totală a exporturilor) și valoarea mărfurilor contrafăcute care provin dintr-o jurisdicție specifică.

---

[3] Cadrele de guvernanță pentru combaterea comerțului ilicit (OCDE, 2018)

[4] *Trade in Counterfeit Goods and Free Trade Zones: Evidence from ecent trends* (Comerțul cu mărfuri contrafăcute și zonele de liber schimb:probe din tendințele recente) (OCDE-EUIPO, 2018).

12. Analiza identifică provocările-cheie care fac ZLS susceptibile de comerț ilicit:

- Este posibil ca mediul de operare al ZLS să nu dispună de o supraveghere adecvată din partea autorităților de aplicare a legii din cauza frecventei concepții eronate potrivit căreia societățile înființate în interiorul ZLS funcționează efectiv în afara jurisdicției unui teritoriu național. Această situație conduce la opinia greșită potrivit căreia autoritățile naționale de aplicare a legii și autoritățile vamale nu au competențe în ceea ce privește accesul în sediile fizice și la informațiile privind operatorii economici care desfășoară activități în cadrul unei ZLS.

- Chiar și în economiile în care există o înțelegere corectă a competențelor autorităților vamale locale și ale altor autorități de aplicare a legii în ceea ce privește accesul la ZLS, aceste autorități sunt puțin stimulate să supravegheze activitățile și transbordările din cadrul ZLS, cu excepția cazului în care există o scurgere suficientă pe piața națională.

13. Volume mari de numerar sunt introduse cu ușurință în ZLS, fiind declarate ca fiind necesare pentru tranzacțiile cu amănuntul din interiorul ZLS, dar nu există un proces oficial de verificare care să confirme utilizarea lor finală în scopuri comerciale legale. În plus, lipsa integrării unor sisteme electronice de urmărire a mărfurilor la nivelul autorităților competente împiedică realizarea în timp util a unei analize a riscurilor.

14. Chiar dacă dovezile empirice ale utilizării necorespunzătoare a ZLS pentru derularea de schimburi comerciale ilicite le-a evidențiat pe unele dintre acestea la nivel internațional, conștientizarea la nivel înalt a riscurilor generate de ZLS se menține relativ scăzută.

15. Reuniunile și analizele experților, alături de recentele publicații ale OCDE privind zonele de liber schimb și rapoartele anterioare ale OCDE, [5] susțin concluzia potrivit căreia lipsa monitorizării, a supravegherii și a transparenței cu privire la activitățile derulate în numeroase ZLS permite producerea, transferul, depozitarea și introducerea pe piață a unor bunuri ilicite. Ponderea acestor constatări a sprijinit solicitarea adresată OCDE de către miniștri, în cadrul reuniunii Consiliului de miniștri din 2017, de a mobiliza măsuri internaționale coordonate în scopul creșterii nivelului de transparență în ZLS și, astfel, al reducerii utilității acestora drept canale pentru comerțul ilicit.

---

[5] *Why Do Countries Export Fakes? The Role of Governance Frameworks, Enforcement and Socio-economic Factors* (De ce exportă țările produse falsificate? Rolul Cadrelor de guvernanță, aplicare și factori socioeconomici) *(OCDE-EUIPO, 2018); Illicit Trade: Converging Criminal Networks* (Comerțul ilicit: rețelele infracționale convergente) *(OCDE, 2016).*

Procesul elaborării proiectului de recomandare

16. În cadrul reuniunii sale din decembrie 2017, FNIR a convenit ca Grupul operativ să elaboreze un proiect de set de orientări privind combaterea comerțului ilicit în continuarea misiunii OCDE de stabilire a unor standarde globale și de uniformizare a condițiilor de concurență în scopul globalizării. Scopul măsurilor propuse este de a consolida capacitatea autorităților de aplicare a legii de a lua măsuri eficace și de a reduce atractivitatea ZLS pentru antreprenorii cu intenții infracționale.

17. Un prim proiect al orientărilor privind combaterea comerțului ilicit: creșterea nivelului de transparență în zonele de liber schimb a fost un aspect supus dezbaterii și care a făcut obiectul observațiilor în cadrul reuniunii din martie 2018 a GO-CCI [GOV/PGC/HLRF/TFCIT(2018)1], fiind transmise contribuții în scris în urma consultărilor cu secretariatele Grupului de Acțiune Financiară Internațională, OMV și Organizației Mondiale a Comerțului.

18. CGP a fost informat în privința procesului în cadrul celei de a 57-a reuniuni a sa, din 12 aprilie 2018, și a fost invitat să prezinte observații cu privire la opțiunile de politică pentru consolidarea cadrelor de guvernanță în vederea combaterii comerțului ilicit, inclusiv un proces de consultare cu caracter incluziv. CGP a convenit, de asemenea, să deschidă proiectul de orientări pentru consultare publică [GOV/PGC/A(2018)1].

19. În urma includerii unor noi observații privind proiectul de orientări din partea FNIR și GO-CCI, consultarea publică online a fost lansată la 8 iulie 2018 și s-a desfășurat până la 3 septembrie 2018. Consultarea a fost deschisă participării tuturor părților interesate și s-au primit contribuții, printre altele, din partea țărilor membre ale OCDE și țărilor care nu sunt membre, din partea operatorilor din ZLS, a asociațiilor acestora, a intermediarilor (inclusiv expeditori, comisionari de transport și transportatori) și a sectoarelor industriale care sunt stabilite în ZLS sau utilizează ZLS în cadrul lanțurilor lor de aprovizionare. Peste 200 de părți interesate individuale au participat la consultarea publică, fiind primite peste 100 de pagini de observații scrise.

20. În plus, la 18 iunie 2018, proiectul de orientări a fost prezentat în scopul formulării de observații Grupului de lucru al Comitetului pentru comerț și au fost organizate consultări interne cu secretariatele Comitetului pentru politică economică, Comitetului pentru comerț, Grupului de lucru privind corupția în tranzacțiile comerciale internaționale și Forumului mondial privind transparența și schimburile de informații. În plus, a fost consultat și secretariatul Grupului de Acțiune Financiară Internațională privind spălarea banilor. Au fost primite contribuții valoroase, care au ajutat la consolidarea consecvenței și a coerenței proiectului de orientări cu instrumentele deja existente.

21. În urma includerii tuturor observațiilor relevante și importante din cadrul consultării publice și a consultării altor organisme ale OCDE și a secretariatului OCDE, proiectul revizuit a fost transmis din nou GO-CCI (și FNIR), ca proiect de recomandare. La acel moment, anumite delegații au adresat mai multe întrebări, inclusiv cu privire la cea mai bună modalitate de monitorizare a conformității ZLS cu Codul de conduită pentru zone de liber schimb curate. Aceste întrebări au primit răspunsuri, care s-au concretizat în proiectul de text din anexă; proiectul nu conține o dispoziție specifică privind monitorizarea conformității, dar include o declarație a intenției de a elabora mijloace clare de monitorizare a conformității în termen de un an de la adoptarea recomandării.

22. Proiectul revizuit de recomandare este prezentat astfel GO-CCI spre aprobare și transmitere către FNIR, după care va fi trimis CGP spre aprobare și pentru a fi transmis, în final, Consiliului, prin intermediul Comitetului executiv, în vederea adoptării.

Scopul și domeniul de aplicare ale proiectului de recomandare

23. Proiectul de recomandare este conceput pentru a asigura transparența în ZLS și face parte dintr-un efort mai amplu de combatere a comerțului ilicit. Comerțul ilicit are un amplu impact negativ la nivel economic, social, de mediu și chiar politic – este destructiv în mod global pentru dezvoltarea durabilă. Comerțul ilicit subminează buna guvernanță, erodează încrederea în administrația guvernamentală și statul de drept și creează, potențial, amenințări la adresa stabilității politice, întrucât actorii economici distrag atenția nedorită pentru a-și proteja cota de piață ilegală.

24. Scopul mai amplu al proiectului de recomandare este de a stabili, în timp, așteptări clare cu privire la politicile eficace de combatere a comerțului ilicit. Obiectivul standardelor comune pentru globalizare este de a asigura posibilitatea partajării depline a avantajelor sale, reducând totodată elementele dăunătoare în măsura posibilului. Pentru a atinge acest obiectiv este necesar ca țările să colaboreze în continuare și să investească în dezvoltarea unor capacități instituționale adecvate [6].

25. Proiectul de recomandare solicită țărilor membre, precum și celor care nu sunt membre, dar care au aderat la proiect (țările aderente), să încurajeze ZLS să adopte un Cod voluntar de conduită pentru zone de liber schimb curate (prevăzut în apendicele la proiectul de recomandare), anticipându-se că respectarea dispozițiilor acestuia va fi evaluată și monitorizată de un mecanism (instrument de diagnosticare) care urmează să fie creat în termen de un an de la adoptarea proiectului de recomandare. Obiectivul este de a asigura impactul proiectului de recomandare și de a promova transparența într-un mod eficace, astfel încât ZLS să efectueze supravegherea operatorilor economici stabiliți într-o zonă și să coopereze cu autoritățile publice competente. ZLS ar trebui să încurajeze disponibilitatea informațiilor utile pentru investigații și să asigure asumarea răspunderii și condiții de concurență echitabile, cu rezultatul net pozitiv al reducerii comerțului ilicit.

26. Proiectul de recomandare propune o abordare dublă, care vizează dimensiuni relevante pentru toate părțile interesate de la nivelul bunei guvernanțe în ZLS, inclusiv autoritățile vamale și, după caz, comunitatea mai largă a autorităților de aplicare a legii (care poate include autoritățile din domeniul combaterii infracțiunilor împotriva mediului, autoritățile fiscale și altele), ZLS, operatorii economici dintr-o zonă și societatea civilă.

---

[6] *Governance Frameworks to Counter Illicit Trade* (Cadrele de guvernanță pentru combaterea comerțului ilicit) (OCDE, 2018).

27. Obiectivul proiectului de recomandare este de a susține țările aderente și de a furniza orientări utile pentru soluționarea provocărilor și identificarea bunelor practici legate de reducerea comerțului ilicit. O abordare cuprinzătoare a eforturilor de reducere a comerțului ilicit în ZLS necesită investiții în măsuri din partea țărilor aderente, precum și în cooperare pentru intensificarea monitorizării și a controlului ZLS în cazul în care se profită de acestea în vederea desfășurării unor schimburi comerciale ilicite. Din aceste motive, proiectul de recomandare abordează nevoile principale identificate în mod specific de studiul OCDE, inclusiv:

- Un efort internațional coordonat între autoritățile naționale legislative și de aplicare a legii, pentru a se asigura faptul că funcționarii responsabili de aplicarea legii și funcționarii vamali sunt împuterniciți în mod expres să efectueze, în conformitate cu legislația națională, investigații, examinări sau inspecții eficace la fața locului, fără un preaviz sau o autorizație din partea unei autorități judiciare, în orice moment și în orice loc în oricare dintre ZLS pentru a facilita administrarea legii aplicabile, reglementarea sau instruirea cu privire la politici.

- Cooperarea internațională în vederea stabilirii de stimulente pentru ca autoritățile locale să exercite un nivel sporit de vigilență și control asupra ZLS, întrucât externalitățile negative nu sunt suficiente pe piețele lor naționale pentru a motiva luarea unor măsuri de atenuare a riscurilor de comerț ilicit.

- Crearea unei voințe politice de elaborare a unei soluții pentru provocări.

Monitorizarea punerii în aplicare, diseminarea și aderarea țărilor care nu sunt membre

28. Proiectul de recomandare încredințează Comitetului privind guvernanța publică sarcina privind:

- *Utilizarea Grupului operativ privind combaterea comerțului ilicit ca forum pentru schimbul de informații și derularea de evaluări inter pares voluntare în ceea ce privește punerea în aplicare a prezentei recomandări.* De exemplu, acesta poate lua forma unui angajament al părților interesate de a crește gradul de sensibilizare cu privire la riscul de comerț ilicit în anumite ZLS, de a discuta cu privire la conformitatea cu Codul de conduită pentru zone de liber schimb curate și de a compara experiențele și a examina practicile de reducere și descurajare a riscurilor de comerț ilicit.

- *Crearea unui mecanism (instrument de diagnosticare) pentru evaluarea performanței și conformării ZLS cu Codul de conduită pentru zone de liber schimb curate.* Mecanismul ar fi creat printr-un proces multipartit, condus de GO-CCI sub egida FNIR și CGP, în termen de un an de la adoptarea recomandării.

- *Elaborarea unui set de instrumente pentru a sprijini țările aderente în punerea în aplicare a recomandării, inclusiv promovarea și încurajarea conformării ZLS cu Codul de conduită pentru zone de liber schimb curate* în termen de un an de la adoptarea recomandării: prin intermediul unui proces multipartit, condus de GO-CCI sub egida FNIR și CGP, un set de instrumente ar fi elaborat pentru a sprijini țările aderente și ZLS în punerea în practică a acestuia, inclusiv în ceea ce privește conformitatea cu Codul de conduită pentru zone de liber schimb curate. Acest set de instrumente ar include elaborarea unui model de evaluare a riscurilor ZLS pentru ca societățile să evalueze integritatea și adecvarea bunei guvernanțe în diverse ZLS în raport cu o serie de referințe. De asemenea, acesta ar include un registru de bune practici ilustrate cu exemple concrete; în plus, pot fi create treptat platforme pentru cooperarea multipartită, pentru a elimina lacunele la nivel de politici, guvernanță și aplicare.

- *Monitorizarea punerii în aplicare a prezentei recomandări și raportarea, către Consiliu, cu privire la aceasta cel târziu la cinci ani de la adoptarea sa și, ulterior, cel puțin o dată la 10 ani:* raportul menționat va evalua relevanța și impactul proiectului de recomandare, pentru a se asigura că acesta rămâne actualizat, identificând orice nevoie de revizuire, după caz. Raportul se va baza pe informații privind bunele practici colectate în cadrul elaborării setului de instrumente, pe discuții în cadrul CGP și al organismelor sale auxiliare relevante cu privire la punerea în aplicare a proiectului de recomandare, precum și pe schimburi realizate prin intermediul platformelor multipartite de cooperare formate pentru a servi activității CGP și a organismelor sale auxiliare cu privire la acest aspect.

29. Proiectul de recomandare invită secretarul general și țările aderente să îl disemineze. Odată adoptat, proiectul de recomandare va fi disponibil în Compendiul online al instrumentelor juridice ale OCDE. O broșură care conține textul proiectului de recomandare, precum și informații de bază relevante, va fi accesibilă în format PDF pentru facilitarea diseminării. Secretariatul va pune la dispoziție proiectul de recomandare prin intermediul reuniunilor ministerelor relevante, grupurilor parlamentare, asociațiilor industriale, organismelor profesionale și al rețelelor de cadre universitare și experți relevanți.

30. Proiectul de recomandare va fi deschis aderării țărilor care nu sunt membre. O astfel de aderare ar reprezenta un angajament politic asumat de țările aderente față de principiile stabilite în proiectul de recomandare. Aderarea la proiectul de recomandare a țărilor care nu sunt membre, dar care sunt interesate ar transmite mesajul potrivit căruia acestea pot juca un rol proactiv în efortul de reducere a comerțului ilicit și pot contribui la uniformizarea în continuare a condițiilor de concurență la nivel mondial. Orice țară care nu este membră, dar care aderă la proiect, ar fi inclusă în activitățile de sprijin și monitorizare a punerii sale în aplicare.

APENDICE

Proiect de recomandare a Consiliului privind
creșterea nivelului de transparență în zonele de liber schimb

CONSILIUL,

AVÂND ÎN VEDERE articolul 5 litera (b) din Convenția privind Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) din 14 decembrie 1960,

AVÂND ÎN VEDERE Recomandarea Consiliului de facilitare a cooperării între autoritățile fiscale și alte autorități de aplicare a legii în vederea combaterii infracțiunilor grave [OECD/LEGAL/0384];

AVÂND ÎN VEDERE Recomandarea Consiliului privind combaterea comerțului ilegal cu pesticide [OECD/LEGAL/0446];

AVÂND ÎN VEDERE recomandările Grupului de Acțiune Financiară Internațională din 2012, Acordul OMC privind aspectele legate de comerț ale drepturilor de proprietate intelectuală din 1994 și Acordul OMC privind facilitarea comerțului din 2017,

ȚINÂND SEAMA de principiile de bază ale procedurilor și controalelor vamale, prevăzute în Convenția de la Kyoto revizuită a OMV, anexa D specifică, capitolul 2 (Zonele libere);

RECUNOSCÂND că un comerț ilicit operează în umbra economiei globale, traficanți tot mai sofisticați comercializând o serie de bunuri și servicii interzise, inclusiv mărfuri contrafăcute;

RECUNOSCÂND că comerțul ilicit și rețelele infracționale reprezintă o provocare tot mai mare la adresa securității la nivel global și că acestea prezintă amenințări pentru comunități și societăți în ansamblu, permițând desfășurarea de activități criminale lucrative, finanțarea terorismului și un nivel crescut de instabilitate și violență în întreaga lume;

RECUNOSCÂND că diverse standarde internaționale sunt instituite pentru a interzice sau a reglementa diferite sectoare ale comerțului ilicit, inclusiv traficul de carne vie, narcotice, mărfuri contrafăcute, specii pe cale de dispariție și specii recoltate ilegal de faună și floră, antichități și arme convenționale, precum și pentru a promova punerea în aplicare a unor măsuri de reglementare și operaționale legale de combatere a beneficiilor comerțului ilicit;

AVÂND ÎN VEDERE nevoia de orientări armonizate suplimentare care să ofere administrațiilor guvernamentale instrumente eficiente pentru depistarea, descurajarea și reducerea comerțului ilicit indiferent de marfă, și care să se aplice diferitelor piețe ilicite;

RECUNOSCÂND nevoia de a pune în aplicare măsuri proactive de reducere a ofertei și de descurajare a cererii de bunuri și servicii ilicite pe o serie de piețe ilicite;

RECUNOSCÂND că zonele de liber schimb (ZLS) pot stimula creșterea economică legitimă și pot juca un rol central în cadrul activităților comerciale pentru multe economii și producători importanți;

RECUNOSCÂND că standardele, supravegherea și alte controale privind ZLS, deși s-au multiplicat, nu au ținut pasul, în toate cazurile, cu creșterea numărului de operatori economici și a volumului comerțului ilicit cu bunuri și servicii;

RECUNOSCÂND că, în unele ZLS, este posibil ca autoritățile publice competente să nu aibă acces fizic la sedii în timp util și, adesea, acestea se confruntă cu dificultăți în a obține informații privind activitățile operatorilor economici cu sediul în ZLS, precum și informații referitoare la proprietatea bunurilor care tranzitează ZLS sau sunt produse ori asamblate în ZLS, chiar și în situațiile în care alte standarde internaționale relevante impun ca autoritățile în cauză să aibă acest acces;

RECUNOSCÂND că unii operatori economici pot profita de supravegherea și controlul inadecvate și de lipsa de transparență în ZLS pentru a comite fraude comerciale, a încălca drepturile de proprietate intelectuală (DPI), a introduce ilegal produse de contrabandă, a facilita proliferarea armelor și a spăla produsele infracțiunii;

LUÂND ÎN CONSIDERARE oportunitatea de a trage la răspundere autoritățile competente care sunt complice ale operatorilor economici care desfășoară sau permit activități comerciale ilicite, dăunătoare cetățenilor, afacerilor și mediului sau care sunt neglijente în supravegherea operatorilor economici respectivi;

La propunerea Comitetului privind guvernanța publică:

I. ESTE DE ACORD ca, în scopul prezentei recomandări, să se utilizeze următoarele definiții:

– „Zonă de liber schimb” se referă la o zonă desemnată de o țară sau de o jurisdicție, în care bunurile care intră în aceasta nu fac obiectul unor taxe de import sau export sau fac obiectul unor taxe de import sau export mai scăzute decât cele care s-ar aplica în cazul în care bunurile respective ar fi declarate pentru punere în liberă circulație, la momentul în care acestea intră în zona respectivă. Spațiile utilizate pentru depozitarea temporară sau pentru procedura de depozitare vamală nu sunt considerate a fi zone de liber schimb.

– „Autoritățile competente” includ, dar nu se limitează la următoarele autorități publice: autorități polițienești, vamale, fiscale și de supraveghere a pieței, cu jurisdicție asupra persoanelor, locurilor, proceselor/procedurilor sau bunurilor relevante.

II. RECOMANDĂ ca țările membre și țările care nu sunt membre și care au aderat la recomandare (denumite în continuare „țări aderente”) **să promoveze transparența pentru a descuraja abuzul de ZLS utilizate drept canale pentru comerțul ilicit.**

În acest scop, țările aderente ar trebui, într-un mod care este nediscriminatoriu și nu creează bariere necuvenite în calea schimburilor comerciale:

1. să asigure faptul că **cadrul juridic pentru ZLS** stabilite pe teritoriul lor sau care, altfel, se află sub controlul lor administrativ,

    - prevede dreptul autorităților competente de a solicita date, documente, eșantioane și alte informații relevante în legătură cu producția și circulația bunurilor, precum și să efectueze în orice moment, în conformitate cu legislația națională, verificări *ex officio* ale bunurilor depozitate, produse sau ambalate și ale serviciilor furnizate ori activităților desfășurate în cadrul ZLS.

    - permite autorităților competente să ia măsurile adecvate în conformitate cu legislația lor națională.

- împuternicește autoritățile competente să examineze mărfurile înainte ori în momentul admiterii într-o ZLS sau în orice moment ulterior acesteia, în cazul în care se consideră că examinarea este necesară pentru facilitarea administrării adecvate a oricărei legi, reglementări sau instrucțiuni pe care autoritatea competentă este autorizată să o pună în aplicare.

- împuternicește autoritățile competente să aplice prohibiții sau restricții în vigoare asupra activităților desfășurate în cadrul unei ZLS, ținând seama de natura bunurilor în cauză, de cerințele supravegherii vamale sau de securitate și siguranță.

- împuternicește autoritățile competente să interzică desfășurarea de activități într-o ZLS persoanelor care nu oferă garanțiile necesare privind respectarea dispozițiilor vamale.

- interzice persoanelor fizice sau juridice condamnate din cauza desfășurării unor activități economice sau financiare ilegale să opereze în cadrul unei ZLS.

- asigură faptul că perimetrul și punctele de intrare și de ieșire ale unei ZLS fac obiectul supravegherii de către autoritățile competente.

- garantează că bunurile, persoanele și mijloacele de transport care intră și care ies din ZLS fac obiectul unor controale eficace.

- se asigură că operatorii economici cărora li se permite să opereze în cadrul unei ZLS au sediul fizic în ZLS și comunică autorităților competente identitatea clienților în cadrul operațiunilor lor. În cazul în care clientul acționează ca agent sau reprezentant, operatorul economic ar trebui să comunice autorităților competente și identitatea comitentului, adică persoana (persoanele) în numele căreia (cărora) acționează agentul.

2. să asigure accesul autorităților competente la **date statistice agregate privind bunurile care intră și care ies din ZLS** pe baza clasificării tarifare a acestora, precum și la informații care identifică proprietarul (proprietarii) bunurilor.

3. **să coopereze pe plan internațional în schimbul de informații privind aplicarea legii** și să se consulte cu autoritățile competente și sectoarele afectate în cadrul investigațiilor și al altor proceduri juridice sau administrative referitoare la cazuri specifice de utilizare necorespunzătoare a ZLS legate de comerțul ilicit. Aceasta include mijloace precum:

   - partajarea de informații financiare și administrative în mod spontan și la cerere, pentru a sprijini furnizarea de probe în cadrul procedurilor judiciare sau pentru a asigura și a continua supravegherea și controlul eficace al ZLS și prevenirea utilizării necorespunzătoare a ZLS, în conformitate cu legislația națională.

   - utilizarea optimizată a acordurilor actuale pentru cooperarea între vămi și aderarea la aceste acorduri, astfel cum se prevede în Acordurile de asistență reciprocă în domeniul vamal, precum și utilizarea optimizată a altor canale și protocoale de prezentare și partajare de informații privind aplicarea legii.

   - cooperarea și asistarea în dezvoltarea și punerea în aplicare a politicilor și practicilor de combatere a comerțului ilicit în ZLS, inclusiv asistență tehnică pentru partajarea și dezvoltarea de sisteme optimizate de păstrare a evidenței de către autoritățile competente, ZLS și operatorii economici.

4. **să consolideze cooperarea între agenții la nivel național**, inclusiv cu obligații de raportare a suspiciunilor de comportament ilegal către autoritățile publice competente și partajare de informații între agenții, precum și alte mecanisme de cooperare, cum ar fi investigațiile comune și centrele comune de informații.

5. **să promoveze conștientizarea** în rândul autorităților competente și al părților interesate din sectorul privat (de exemplu, intermediari majori, inclusiv agenți maritimi, comisionari de transport, comisionari în vamă și companii de logistică) pentru a înțelege rolurile și responsabilitățile operării într-o ZLS, precum și riscurile legate de operațiunile ZLS.

6. **să stimuleze parteneriatele** în rândul părților interesate pentru a combate comerțul ilicit care provine din ZLS cu grad ridicat de risc, cum ar fi cele care nu au pus în aplicare Codul de conduită pentru zone de liber schimb curate, care este prevăzut în anexa la prezenta recomandare și formează parte integrantă din aceasta. Acest demers include eforturi de încurajare a comunității de afaceri care utilizează ZLS sau care finanțează operatorii din cadrul ZLS să desfășoare activități sau să colaboreze cu ZLS care respectă Codul de conduită pentru zone de liber schimb curate.

7. **să monitorizeze activitățile ZLS** și să publice indicatori anuali care contribuie la o evaluare a riscurilor lor de facilitare a comerțului ilicit.

8. **să elaboreze statistici relevante privind neconformitatea sau aplicarea legii în prealabil**, inclusiv rețineri și sechestrări în vamă de bunuri ilicite care sunt produse sau provin din ZLS și măsurile de aplicare a legii deja luate cu privire la ZLS respectivă.

9. **să desfășoare operațiuni specifice** cu privire la transporturile care provin din ZLS cu grad ridicat de risc, precum cele care nu pun în aplicare Codul de conduită pentru zone de liber schimb curate.

10. să utilizeze într-o măsură mai mare acordurile internaționale existente sau pe cele noi, care includ dispoziții privind asistența juridică reciprocă sau alte forme de cooperare în materie de aplicare a legii, în vederea combaterii comerțului ilicit derulat prin intermediul ZLS. În gestionarea acestor acorduri, țările aderente ar trebui să desemneze autoritățile competente și punctele lor de contact pentru a facilita comunicarea între autoritățile competente ale părților la aceste acorduri și în cadrul acestora.

III. RECOMANDĂ ca țările aderente să ia măsuri prin care să încurajeze ZLS să pună în aplicare Codul de conduită pentru zone de liber schimb curate. Aceste măsuri includ, dar nu se limitează la derularea unor controale stricte ale loturilor care provin din ZLS care nu au pus în aplicare Codul de conduită pentru zone de liber schimb curate sau în cazul cărora există dovezi că au tranzitat astfel de ZLS.

IV. RECOMANDĂ ca țările aderente să utilizeze acordurile comerciale, după caz, pentru a încuraja aderarea la principiile combaterii comerțului ilicit în ZLS conținute în prezenta recomandare.

V. INVITĂ secretarul general și țările aderente să disemineze prezenta recomandare.

VI. INVITĂ țările neaderente să ia act de prezenta recomandare și să adere la ea.

VII. ÎNCREDINȚEAZĂ Comitetului privind guvernanța publică prin intermediul Grupul operativ privind combaterea comerțului ilicit sarcina de:

- a servi drept forum pentru schimbul de informații și derularea de evaluări *inter pares* voluntare în vederea punerii în aplicare a prezentei recomandări;
- a crea un mecanism de evaluare a performanței și a conformității ZLS cu Codul de conduită pentru zone de liber schimb curate în termen de un an de la adoptarea recomandării și să raporteze Consiliului în această privință;
- a elabora un set de instrumente pentru a sprijini țările aderente în punerea în aplicare a recomandării, inclusiv promovarea și încurajarea conformării ZLS cu Codul de conduită pentru zone de liber schimb curate, în termen de un an de la adoptarea recomandării și
- a monitoriza punerea în aplicare a prezentei recomandări și a prezenta Consiliului rapoarte cu privire la aceasta cel târziu la cinci ani de la adoptarea sa și, ulterior, cel puțin o dată la 10 ani.

ANEXĂ

Codul de conduită pentru zone de liber schimb curate

Zonele de liber schimb curate sunt cele care:

1. oferă acces necondiționat autorităților competente, în conformitate cu legislația lor națională, pentru a derula verificări neobstrucționate, *ex officio* ale aplicării legii la operatori, în sprijinul investigațiilor privind încălcarea legilor și a reglementărilor aplicabile.

2. notifică autoritățile competente în avans cu privire la orice activitate industrială, comercială sau de servicii care are loc în ZLS.

3. interzic desfășurarea de activități în ZLS operatorilor și persoanelor care nu oferă garanțiile necesare privind respectarea dispozițiilor vamale aplicabile.

4. garantează faptul că operatorii economici activi în ZLS mențin registre digitale detaliate ale tuturor transporturilor de bunuri care intră și ies din zonă, precum și ale tuturor bunurilor și serviciilor produse în interiorul ZLS, la un nivel suficient pentru a ști ce se află în zonă în orice moment. Registrele digitale ar trebui:

   - să documenteze operațiunile de vânzare și achiziționare pentru toate bunurile și serviciile care intră și ies din ZLS și să ofere informațiile respective autorităților competente la cerere.

   - să mențină un registru complet și exact în conformitate cu legislația națională pentru toate tranzacțiile comerciale, astfel încât să asigure o justificare deplină a materialelor utilizate în procesele de producție și de asamblare, care să poată fi comparat cu volumul și valoarea tranzacțiilor lor comerciale. Aceste registre ar trebui:

     – să fie păstrate pe o perioadă de cel puțin cinci ani;

     – să fie puse în timp util la dispoziția autorităților competente, la cererea acestora;

– să fie păstrate în formatul prevăzut de autoritățile competente, astfel încât să poate fi utilizate pentru crearea de profiluri de risc de către autoritatea competentă.

5. transmit în timp util autorităților competente registrele și informațiile care sunt solicitate în conformitate cu legislația națională și care trebuie păstrate în conformitate cu cerințele privind păstrarea evidenței.

6. garantează faptul că operatorilor economici activi în ZLS li se impune să acorde acces la registrele lor digitale detaliate la cererea autorităților competente din jurisdicția în care este stabilită zona.

7. desemnează un punct de contact dedicat, care dispune de competențele și resursele necesare pentru a răspunde în mod eficace la cererile de informații transmise de autoritățile competente.

8. stimulează plata electronică pentru toate tranzacțiile comerciale sau financiare ale operatorilor economici activi în ZLS, care au loc în interiorul ZLS sau provin din ZLS, și asigură trasabilitatea tranzacțiilor cu numerar.

9. participă la activitățile de învățare și dialogurile *inter pares* cu țările aderente pentru a soluționa provocările în materie de conformitate.